

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philosophistæ Seu Excerpta Pauca Ex Multis Libris, Thesibus, Dictatis Theologicis

[S.l.], [ca. 1692]

1671. Coll. Dolanum in Comitatu Burgundiæ sub P. Regis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39173

III. PAR. Granado. Sed estò, nonnulli Deum aliquo brevì tempore invincibiliter ignorent, spectat tamen ad illius providentiam, qui *illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*, non permittere ut quisquam diu adultus vivat, aut ut moriatur, quin habuerit aliquam notitiam Divinitatis, aut saltem suspicionem obligantem ad inquirendum, vi cuius aut ad Deum convertatur, aut, si noluerit, condemnetur. Ad extremum dici potest fortè, præter istam causam (*quòd videlicet ignorent legem divinam*) multos ex infidelibus non damnatum iri pœnâ sensûs æternâ, quamvis visione Dei carituri sint, sicut infantes qui sine Baptismo decesserint.

COLLEGIUM DOLANUM.

1671. Anno 1671. P. Regis in Dolano Comitatus Burgundie Collegio Societatis Jesu Theologiæ Professor, hac Discipulis suis scribenda dictavit in Tractatu cui Titulus: Disputationes Theologicæ De Vitiis & Peccatis. Disputatione 2. De peccatorum Divisionibus sigillatim. Quæst. 1. De peccato Philosophico & Theologico.

Peccatum Philosophicum vocatur illud, quod fieret ab homine vel invincibiliter Deum ignorante, vel de Deo, aut ejus lege nullo modo cogitante, operante tamen contra legem rationis indicantis.

Artic. II. De Peccato Philosophico & ejus gravitate. Dico primò. Datur peccatum Philosophicum, seu peccatum quod est purè malum morale. Probat. Peccatum Philosophicum est actus liber creaturæ rationalis, vel Deum invincibiliter ignorantis, vel ad eum aut legem ejus non advertentis, qui naturali rationi adversatur. Sed datur & potest dari actus hujusmodi. Ergo. Nam etiamsi nullus esset Deus,
per

per impossibile adhuc homo existens posset agere ^{III.}
 contra dictamen, rationis, mentiri, furari, &c. ^{PARS.}

Ergo & peccare. QUIDNI ETIAM NUNC NIHIL AT-
 TENDENDO AD DEUM AUT LEGEM ILLIUS? Foret au-
 tem verum peccatum, quia haberet totam quiddita-
 tem peccati, dissonantiam scilicet cum regula ratio-
 nis. Esset autem tantum contra legem indicantem,
 non verò contra legem imperantem: nullus enim
 in eo casu agnosceretur superior, qui per latam le-
 gem cum intentione obligandi præcepisset aut pro-
 hibuisset talem actum, neque est de ratione peccati
 ut sit contra legem superioris, alioqui Deus, qui
 nullum habet superiorem, non peccaret mentiendo:
 & inanis esset illa divisio in objecta, quæ ideo ma-
 la sunt quia prohibita, & ea quæ sunt intrinsecè
 mala.

Dico 2. Peccatum illud posset esse mortale in ge-
 nere peccati Philosophici. Prob. gravis deordinatio
 contra regulam rationis juxta prudentum æstimatio-
 nem, est peccatum grave. Illa autem posset esse
 hujusmodi. Dixi, *in genere peccati Philosophici*: quia
 si per mortale intelligatur quod affert mortem ani-
 mæ, non posset dici mortale in eo sensu. sed hic
 nomine mortalis intelligimus grave juxta mensuram
 deordinationis expensam à præcedenti iudicio.

Dico 3. Illud peccatum non esset offensa Dei
 formaliter. Ita De Lugo disp. 5. de Incarnat. sect.
 5. contra Salas Tract. 13. disp. 16. sect. 22. Prob.
 occidens hominem, quem ignorat invincibiliter esse
 patrem, facit quidem homicidium, non facit autem
 formaliter parricidium. Ergo ignorans invincibiliter
 Deum & legem æternam, faciens tamen aliquid gra-
 ve contra regulam rationis, peccat quidem contra
 rationem peccato mortali philosophico, non autem
 forma-

formaliter contra Deum. Antecedens, est certum: nec potest illa occisio dici parricidium, nisi materialiter. Prob. autem conseq. Propterea ille non fit reus parricidii formalis, quia sine cognitione & advertentia ad patrem non potest esse formalis offensa patris; Ergo pariter sine cognitione & advertentia ad Deum non potest esse formalis offensa Dei, sed tantum materialis, quia natura humana est quaedam participatio naturæ divinæ: unde qui unam offendit, peccat quoque materialiter in alteram. Ratio autem universalis est, quia omnis offensa debet esse voluntaria; nihil autem voluntarium esse potest quod non fuerit præcognitum.

Confirmatur. Siquis invincibiliter ignoraret mendacium esse contra rectam rationem, non peccaret contra eam mentiendo, ergo nec contra Deum aut legem ejus, si ignoret penitus. Ratio est quia offendere aliquem est facere aliquid quod illi displiceat, & de quo meritò conqueri possit propter contemptum & læsionem sui honoris vel juris. Similiter nemo agit moraliter contra legem, si legem prius non novit, ut constat ex communi consensu, & venia statim data ei, qui talem ignorantiam probaverit.

Dico 4. Peccatum Philosophicum nec induceret privationem gratiæ nec puniri deberet pœnâ æternâ, atque ita non esset mortale in ensu communiter usurpato. Ita de Lugo, Coninck Prob. quia peccatum Philosophicum non est aversio à Deo, quæ sola debet puniri pœnâ æternâ, ut docet S. Thomas. 1. 2. q. 20. art. 3. ubi dicit: quod si posset esse conversio ad bonum commutabile sine aversione à Deo, quamvis esset gravis deordinatio, non foret peccatum mortale. Prob. anteced. Tunc tantum est aversio à Deo, cum amor creaturæ est saltem inter-

interpretativè supra Deum; sed sine cognitione Dei I I I . I
 non potest amor creaturæ esse supra Deum: quia P A R S . I
 amor est essentialiter voluntarius, & repugnat amor
 unius supra aliud cum invincibili ignorantia alterius
 extremi. Quomodo enim fieret comparatio inter
 extrema, si essent incognita.

Objicies primò. Si ratio offensæ divinæ non re-
 periat in peccato cum Dei ignorantia, aut actuali
 inadvertentiâ perpetrato, sequeretur gravissima quæ-
 que peccata etiam à Fidelibus admiffa non fore
 mortalia. Conseq. est falsum, Ergò & Ant. Prob.
 sequela. Multi enim Fideles, & præsertim rustici,
 aut ii, qui gravibus peccatis diu innutriti fuerunt,
 vix cogitant de Deo, imò sæpè non cogitant quando
 peccant actualiter. Nemo tamen eos excusaverit à
 mortali, hoc esset nimis periculosum.

Respondeo. Illa peccata forent gravia gravitate
 Philosophicâ, si forent cum advertentiâ ad regulam
 rationis, non forent tamen gravia gravitate Theo-
 logicâ, hoc est, non forent mortalia eo sensu, quo
 communiter mortale accipitur. Unde B. 2. Di-
 stinguo sequelam, Metaphisicè loquendo, potest ita
 contingere, ut nullo prorsùs modo attendatur ad
 Deum. atque ita non peccetur nisi materialiter con-
 tra ipsum. Moraliter tamen loquendo, id non po-
 test contingere in homine Christiano; quia cum ni-
 hil umquam audiat de peccato, quin semper propo-
 natur tamquam Dei offensæ, non potest illud sibi re-
 præsentare aliter quàm ut Dei offensæ est, & hanc
 habet saltem confusam cogitationem, quæ sufficit
 ad mortale. Si tamen nullam prorsùs de Deo habe-
 ret cogitationem, non peccaret nisi peccato Phi-
 losophico, propter quod displiceret Deo graviter,
 sed gravitate Philosophicâ, qualem scilicet Philoso-

III.
PARS

phi considerant, non autem displiceret graviter displicentiâ Theologicâ, quæ est consideratio gravitatis Theologicæ, & nascitur ex offensa personæ divinæ, vel ex contemptu illius mandatorum. Unde non indignaretur graviter indignatione gravi Theologicâ, sed tantum Philosophicâ & longè inferioris ordinis, quæ proinde non afferret gratiæ privationem. Quare talis peccator esset Deo odibilis, odio displicentiæ, quia Deus non potest non sibi displicere in peccato, quod in hoc casu odisset tamquam malum morale. Non esset autem odibilis odio inimicitiae, quod supponit contemptum aliquem aut violationem honoris factam ab eo, qui debet rationali odio haberi, ad quod non sufficit posuisse quamcumque causam indignationis, sed eam, quæ simul sit offensa personæ odio habentis.

Inst. Ergo debet illa circumstantia advertentiæ ad Deum explicari in Confessione. Conseq. est contra praxim Fidelium, cum ne à Confessariis quidem de ea interrogetur. R. Neg. seq. quia non potest non esse talis advertentia in homine Christiano propter rationem proxime allatam. Imò vix est ullus infidelis adeò rudis, præsertim si aliquamdiu vixerit, in quo non sit aliqua saltem confusa cognitio Dei, & legis supremi alicujus Domini quam violat, cum advertit se graviter peccare contra rationem.

Urgebis iterum. Peccatum illud v. g. homicidium esset gravius veniali admisso ab homine Christiano, nec posset dici veniale: Ergo mortale. R. Esset gravius gravitate Philosophicâ & materiali; non tamen gravitate Theologicâ, & formali. Imò grave Philosophicum quantumcumque crescat, numquam æquabit minimum veniale Theologicum, quia sunt diversi ordinis. Quam verò pœnam mereatur, non est

DICTATA SCHOLASTICA. 51

est nostrum dijudicare quid Deus facturus esset in
 ea suppositione Metaphysica. Certum tamen est
 dignum fore gravissimis pœnis gravitati illius deor-
 dinationis respondentibus, I I I.
 PARS.

COLLEGIUM REMENSE.

Anno 1677. PATER AUDRY in eodem Remensi 1677.
 Societatis Collegio Theologia Professor, ejusdemque
 nuper Rector, eandem doctrinam docuit in TRACTATU
 DE PECCATIS.

Peccatum, inquit: Philosophicè spectatum est
 actus liber moraliter malus, seu difformis naturæ ra-
 tionali & rectæ rationi. Theologicè spectatum, est
 actus malus oppositus legi divinæ.

Immediata & formalis ratio constitutiva peccati
 mortalis ejusdemque à veniali distinctiva est, quòd
 sit transgressio formalis divinæ legis graviter obligan-
 tis. Per formalem legis divinæ transgressionem intel-
 ligitur violatio divinæ legis vel positivæ, vel saltem
 æternæ, quæ fiat cum plena libertate & advertentia
 rationis ad displicentiam Dei & ejus prohibitionem,
 quæ tunc gravis est, cum sit sub interminatione gra-
 vis indignationis & inimicitia divinæ. Quòd si vio-
 latio divinæ legis fiat sine sufficienti advertentia aut
 libertate, aut præceptum non sit graviter obligans,
 tunc non erit per se nisi veniale peccatum.

Quodlibet peccatum mortale hoc habet, ut ex
 parte objecti omnino repugnet illud esse cum actu
 perfecto dilectionis Dei super omnia. Sed peccatum
 homicidii gravis cum advertentia ad rationem &
 oppositionem cum natura rationali, seclusâ cog-
 nitione offensæ divinæ, non repugnat esse cum actu
 perfecto dilectionis Dei; Ergo non est peccatum